

Magnus Lund

Samrådsgrupp för klimatet 2021-05-28

Digitalt möte

Närvarande:

- Kristianstads kommun: Peter Johansson, Anders Tell, Magnus Lund
- Kristianstads FN-förening: Bo Olsson
- Extinction Rebellion: Collette Coumans, Maria Attström
- Sensus studieförbund:
- Rädda Barnen:
- Miljöpartiet: Roland Offrell
- Forskare, företag och kustråd i Samverkan för Hanöbukten:
- Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromölla: Christer Neideman, Rune Jakobsen
- Fridays for future Kristianstad: Elisabet Lewander, Maria Thy
- Högskolan Kristianstad: Thomas Beery
- Leader Skånes Ess:

1. Välkommen

Samrådsgruppens ordförande Peter Johansson (M) hälsar välkommen och går igenom agendan. Peter informerar även om goda cykelnyheter. Två efterlängtade cykelvägar är på väg att bli verklighet: Ovesholm-Vä samt Färlöv-Önnestad. Kristianstads kommun har fått Region Skåne och Trafikverket att prioritera upp planerna för dessa sträckor, som kan stå klara 2025. Kommunens medfinansiering av dessa är i storleksordningen 30 miljoner kr. Just nu pågår även bygget av cykelvägen mellan Fjälkinge och Bäckaskog.

2. Presentation om Biosfärområde Kristianstads Vattenrike, av Carina Wettemark, enhetschef Biosfärskontoret på Kristianstads kommun

Synpunkter, kommentarer och frågor på presentationen:

- Naturskyddsföreningen: Hur går ni tillväga för att (åter)skapa våtmarker?

Vi har ett stort nätverk med folk som hör av sig, det finns ett stort intresse. Vi vet var vi vill ha våtmarker för att skapa mesta möjliga nytta. Vattenriket söker stödet och fungerar som en sammanhållande kraft. Markägaren väljer konsult etc

- Naturskyddsföreningen: Det är stor skillnad på torvlagrens mäktighet. Går ni på det? Ja, dels det, och även var man får mest effekt ur andra perspektiv.

- Fridays for future: Ni jobbar med goda exempel, men arbetet skulle behöva växlas upp. Vilken kapacitet finns för det? Vad hindrar arbetet?

Uppdraget är just det goda exempletets makt. Inte nödvändigtvis att driva allt våtmarksarbete i Skåne. Ingen brist på pengar utifrån de personella resurser som finns.

Anders T lägger till att Biosfärområdet ska vara ett modellområde för hållbar utveckling – det handlar om att bygga och utveckla hållbarhet. Utan biosfärområdet hade vi politiker inte varit lika kunniga, det har påverkat intresset i stor utsträckning. Fungerat som en funktion för att förbättra våra kunskaper.

Peter J: Finns mycket medel att söka för att växla upp våra insatser. Jobbar tillsammans med uppströmskommuner tillsammans i Helgeåns vattenråd. Viktigt att fördröja vattnet.

Naturskyddsföreningen: Störst klimatvinst med att återställa våtmarker på jordbruksmark, tidigare dikat. Men finns många intressen.

3. Presentation om Hushållningssällskapet HIR Skånes arbete med miljö och klimat, av Marcus Willert, växtodlingsrådgivare

Synpunkter, kommentarer och frågor på presentationen:

Peter: Spännande, fantastisk utveckling i en bransch som kan uppfattas som ganska traditionell. Mycket som hänt på senare år. Pågår ett generationsskifte som driver på utvecklingen.

- Extinction Rebellion: När det gäller vallodling, hur mycket av den inlagrade kolen försvinner när den plöjs?

Vall är Sveriges största gröda. Om man plöjer upp vallen förstörs mycket av det organiska lagret. Metoder t ex direktsådd kan undvika det. Ofta höstraps som sås direkt. Behövs herbicid för att hålla valltussar i schakt. Kommer mycket inspiration från eko-odlingen till den konventionella. Minst 30 % av den stabila kolen kan komma att oxideras vid plöjning.

Peter: Vill man ersätta vallodlingen, har väl ett stort värde?

- Finns önskemål om att öka vallandelen, t ex i NV Skåne för att begränsa aggressivt ogräs. Teknisk utveckling för att främja proteinrika grödor.

4. Hur kan samrådsgruppen arbeta för minskad klimatpåverkan från jordbruket?

Naturskyddsföreningen presenterar en sammanställning av åtgärdsförslag, som baseras på fem möten i klimatverkstad. Inte ståndpunkter utan förslag – ett levande dokument. Sammanfattningsvis ingår dessa områden i förslaget:

a) Klimatallians om jordbruk

b) Återvätning av torvmarker på åker - stor nytta på många sätt, men svårt

c) Baljväxter - low hanging fruit - många aktörer

d) Gör rapport om kolinlagringspotential - som helsingborg

e) Testytor med agroforestry - innovativt, normbrytande

Frågan behöver lyftas till ett samhällsperspektiv. Nåt som sticker ut, t ex Klimatallians inom jordbruk, både producenter, handel, förädling. Finns mycket torvmarker i kommunen, mycket kolutsläpp kan sparas genom att göras om till våtmarker.

Utdikade torvmarker som det odlas på i dag. Baljväxter, finns redan goda exempel att lyfta fram. Saknas infrastruktur för förädling av baljväxter. Rapport om kolinlagringspotential i Helsingborg – skulle kunna göras i Kristianstad.

Agroforestry – spännande, finns många fördelar. Skulle kunna ha testytor i kommunen.

En kommunal klimatstrategi/handlingsplan för jordbruk för att få ner utsläppen. Kommunens rådighet i frågan är begränsad, men kan på olika sätt bidra, till exempel genom att lyfta goda exempel etc

Peter svarar att kommunen kan vara med och stödja på olika sätt.

Carina inflikar att biosfärskontoret jobbat med ekosystemtjänster hos lokal odlare som presenterade sitt arbete. Fick komma och besöka. Ett sätt att lyfta goda exempel.

- Naturskyddsföreningen – Återvätning av torvmarker på åker viktigt ur klimatperspektiv. Det är områden som med tiden förstör sig själv, i takt med att torvlagren bryts ner blir de för blöta och lågtliggande. Inget lätt att jobba med – för eller senare kommer de tas ur bruk. Bättre att omvandla till nåt annat i förväg. Nåt Vattenriket kan hjälpa till med, prata med markägarna. Även staten bör avsätta medel specifikt till sådana projekt. Ligga i startgroparna.

Carina svarar att det är klurigt, väl medvetna om att sådana områden finns där vatten måste pumpas ut hela tiden. Elen är fortfarande tillräckligt billig för att det ska vara lönsamt.

Extinction rebellion – Arbeta mer med baljväxter, kommunens serveringar bör föra in mer köttfritt. Viktigt att minska köttätandet. Peter svarar att djuren spelar en viktig roll i naturen.

Anders – Vi kan säkert bidra mer från kommunen, även om vi gör mycket med Vattenriket som katalysator. Krinova vår science park med profilområde mat-miljö-hälsa arbetar med livsmedelsföretag som vill utvecklas med hållbara system – t ex Gårdsfisk som fått stöd i sitt arbete. Bejaka den sortens initiativ via Krinova, jobba innovativt med hållbara lösningar. Vi har köttfri dag i skolan och hyggligt hög andel ekologiskt mat.

Extinction rebellion – förr eller senare kommer köttindustrin att förbjudas.

Kristianstad har möjlighet att bli ett centrum för baljväxodling. Kommunen borde ta den möjligheten. Försöka putta i en riktning mot växtbaserat protein. Anders svarar att vi har god djurhållning i Sverige, bättre med lokalproducerat. Kan stötts via Krinova.

Fridays for future – goda förutsättningar för att odla baljväxter. Flaggskeppet Spirit of food kunde ruskas liv i. Spirit of sustainable food? Göra något nytt och spännande. För att ligga i framkant för baljväxtodling. T ex använda i matlagning i skolmiljöer.

Marcus – intresset för baljväxtodling skiljer sig åt. Inom konventionell odling en uppgång för ärtor och åkerbönor för foder. Reglemente har lett till en viss nedgång (växtskyddsmedel tillåts ej i eko-odlingen).

Fridays for future – Vilka krav ställs på köttproduktionen i upphandlingen. Peter svarar att allt det färska köttet är svenskt.

Fridays for future - kan Vattenriket jobba med agroforestry? Carina – kan hjälpa till att pusha för det. Ska ta fram en policy för det kommunala markinnehavet. Kan gå före i det. Intressant och nåt att se på.

Peter – kan man odla baljväxter i våtmarker? Marcus svarar att det är svårt, risk för syrebrist etc. Finns en del gräsarter, kanske råg. Problem med ogrässtryck.

Carina – framförallt bete i våtmarker. Inte jobbat med att så in något. Bovete skulle

kunna vara något att jobba med.

Anders – kommunen skulle kunna arbeta med testbäddar i liten skala tillsammans med Krinova.

5. Arbetsordning

Fastställes

6. Övrigt

Peter – Det blir lättare framöver när vi kan träffas fysiskt. Tacksam för inspelen från klimatverkstad

Naturskyddsföreningen – önskemål om fler samrådsmöten. Jordbruksämnet är så stort. Anders svarar att det är den viktigaste näringen för bygden, får säkert anledning att återkomma. Kan t ex träffas på Krinova och prata hur de jobbar gentemot livsmedelsindustrin. Peter inflikar att vi behöver ha med branschfolket. Det finns mycket nytt tänk.

FN-föreningen – (över)konsumtion skulle kunna vara tema för kommande möte

Extinction rebellion – konsumtion kopplat till cirkularitet. Peter inflikar att vi skulle kunna vara på Returrum.

Extinction rebellion – annat förslag på tema är koldioxidbudget (samt handlingsplan), även klimatsmart byggande, skogsbruk

Naturskyddsföreningen – energiproduktion som förslag på tema

Gruppen föreslår att vi träffas tre gånger till hösten 2021. Magnus får i uppdrag att ta fram förslag på datum och teman till mötena.